

Hoorzitting over het Mercosur- akkoord

Vlaams Parlement

*Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en de Commissie voor
Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking*

Woensdag 11 december 2024, 9-13 u.

Bijdrage van Hans Geeroms

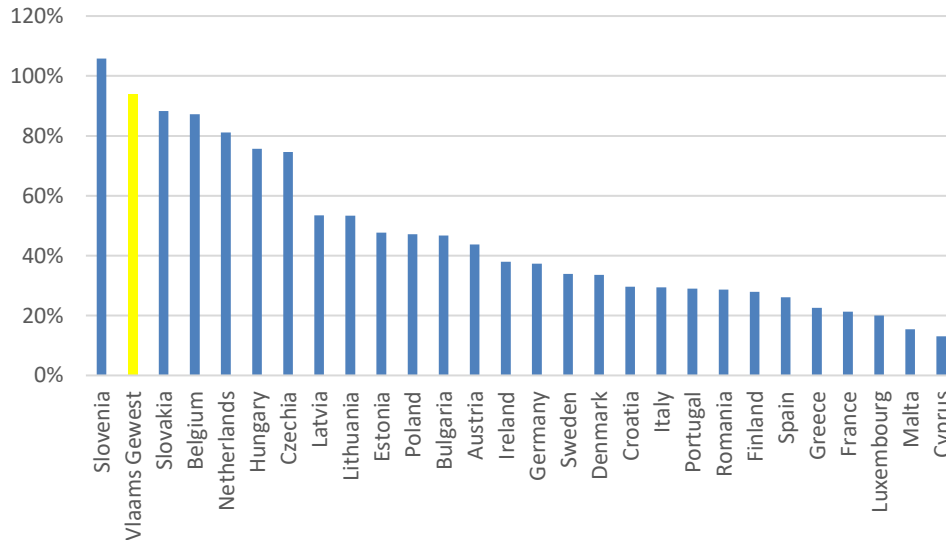
Professor Europees economisch beleid aan het Europacollege te Brugge, Visiting Fellow Bruegel, Emeritus Professor KUL (Internationale economie en handelsbeleid), Senior Advisor EU Beleid bij de Nationale Bank van België (gepensioneerd sinds augustus 2024).

Het belang van internationale handel en het handelsakkoord met Mercosur

- Een technische term voor een zeer belangrijk idee: comparatieve voordelen.
- Deze theorie stelt dat internationale handel de welvaart verhoogt van alle deelnemende landen omdat het specialisatie toelaat, schaalvoordelen mogelijk maakt en de keuzevrijheid voor de consument verhoogt.
- De EU streeft naar meer vrijhandel via globale handelsakkoorden (Wereldhandelsorganisatie) en via regionale of preferentiële handelsakkoorden.
- Mercosur is daarvan een recent voorbeeld.
- Nu meer dan ooit nodig gelet op risico van handelsoorlog met de VSA (Trump 2)!

Het belang van internationale handel is voor de welvaart van Vlaanderen bijzonder groot

Openheidsgraad (uitvoer/BBP, 2023)

- Het belang van internationale handel voor een economie wordt gemeten aan de hand van de 'Openheidsgraad' (uitvoer of invoer of het gemiddelde van beiden gedeeld door de omvang van de economie, het Bruto Binnenlands Product of BBP).
- België behoort bij de meest open economieën ter wereld.
- Vlaanderen scoort nog hoger: bijna 100% van onze toegevoegde wordt in- en uitgevoerd.
- Wijlen A. Verplaetse (Gouverneur van de NBB) zei: 'onze voordeur ligt tegen onze achterdeur'.

Het probleem met internationale handel

Dat internationale vrijhandel de welvaart van een land als geheel bevordert staat buiten kijf.

Het politieke probleem is dat er winnaars en verliezers zijn.

Winnaars:

- de consumenten die goedkopere producten kunnen consumeren en meer keuzevrijheid hebben;
- de producenten die kunnen uitvoeren, meer toegevoegde waarde en tewerkstelling scheppen;
- andere producenten die goedkopere inputs kunnen invoeren.

Verliezers:

- binnenlandse producenten die toegenomen concurrentie ondergaan, productie moeten terugschroeven en tewerkstelling zien dalen;
- de overheid die minder douane-ontvangsten heeft dan bij protectionisme (bij afbouw tarieven).

De verliezers lobbyen bij hun overheden en hebben zelfs hun eigen overheidsinstellingen om hen te beschermen.

De winnaars zijn meer verspreid, hun winst is minder zichtbaar of ze bestaan zelfs nog niet; zij zijn aldus geen tegengewicht voor de protectionistische krachten.

Daarom wordt handelsbeleid meestal supranationaal bepaald: Wereldhandelsorganisatie (WTO), of de EU.

De Vlaamse handel met Mercosur

	Invoer			Aandeel Mercosur	Uitvoer			Aandeel Mercosur	Handelsbalans	
	Wereld	Mercosur			Wereld	Mercosur			Wereld	Mercosur
België	371.759,7	1.830,0	0,5%	366.550,0	3.337,9	0,9%	-5.209,7	1.507,9		
Vlaanderen	307.887,8	1.771,4	0,6%	287.353,7	2.726,0	0,9%	-20.534,1	954,6		
Aandeel Vlaanderen in Belgische handel	82,8%	96,8%		78,4%	81,7%					

- het belang van de Mercosurlanden is beperkt voor de Belgische en Vlaamse handel, tussen 0,5 en 0,9% van de totale invoer en 0.9% van de totale uitvoer;
- zelfs op basis van de toegevoegde waarde is het aandeel van onze uitvoer naar de Mercosur landen beperkt: 0,5 % van de totale toegevoegde waarde die in België wordt gecreëerd vindt haar oorsprong in de finale vraag van de Mercosurlanden.
- het saldo van de uitvoer minus de invoer (de handelsbalans) is positief voor Vlaanderen: wij 'verdienden' in 2023 bijna 1 miljard euro meer aan onze uitvoer aan Mercosur dan we betaalden aan de invoer uit deze regio.

Vergeet niet het belang van Directe Buitenlandse Investerings (DBI).

Belang van verschillende sectoren in de Vlaamse handel met Mercosur

(2023, miljoenen euro's)

	Wereld		Mercosur		Mercosur
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Handelsbalans
Landbouw en voedingsverwerkende n	32.310,1	38.402,6	515,6	165,3	-350,3
Minerale producten	62.741,1	36.447,7	394,6	505,8	111,1
Chemie en aanverwante	70.401,4	83.704,5	120,0	1.202,2	1.082,3
Textiel en lederwaren	6.236,8	6.562,1	1,9	17,1	15,2
Machines, transport en dergelijke	9.331,4	7.639,2	114,3	545,7	431,4
Onedele metalen en aanverwante	18.393,0	20.910,4	287,7	100,3	-187,5
Rest	178.875,5	177.391,7	457,2	1.391,9	934,7
Wereld	307.887,8	287.353,7	1.771,4	2.726,0	954,6

Strong opportunity

Sector	Code	Description
Vegetable products	080830	Fresh pears
	110710	Malt, non-roasted
Edible fats	151790	Edible mixtures or preparations of animal or vegetable fats or oils or their fractions
Prepared food	170490	Sugar confectionery without cocoa, including white chocolate (excluding chewing gum)
	180690	Chocolat and other cocoa preparations, in containers or packages
	200410	Frozen potatoes, prepared or conserved with vinager or acetic acids
	210210	Live yeast
	220300	Malt beer
	230990	Preparations of a kind used in animal feeding
Chemistry and pharma	280920	Phosphoric acid
	292119	Acyclic monoamines and their derivatives; salts thereof
	292910	Isocyanates
	300420	Medicine containing antibiotics
	300439	Medicine containing hormones or steroids, used as hormones
	320611	Pigments and preparations based on titanium dioxide, containing >= 80 %
	321410	Glazier's putty, resin cements and other mastics; coatings for use in painting
	340213	Organic, non-ionic surfactants
Plastics and rubber	370130	Flat, photographic, sensitized, non-impressed plates and films
	390311	Polystyrene, expandable, in primary forms
	391000	Silicone, in primary form
Base metals	392113	Plates, sheets, films, foils, tapes and strips, made of cellular polyurethane, unworked
	720916	Flat-rolled products of iron or non-alloy steel with a width ≥ 600 mm, thickness 1-3 mm
	720917	Flat-rolled products of iron or non-alloy steel with a width ≥ 600 mm, thickness 0,5-1 mm
	721070	Flat-rolled products of iron or non-alloy steel with a width ≥ 600 mm, thickness < 0,5 mm
	721934	Flat-rolled products made of stainless steel, width >= 600 mm, simple cold-rolled
	740811	Copper wire (> 6 mm)
	780110	Refined lead, unwrought
Machinery	790111	Zinc, unwrought, not alloyed with a zinc content of >= 99,99%
	841490	Parts of air or vacuum pumps, air or other gas compressors and fans
	841590	Machines and parts for air conditioning
	842951	Front-end loaders and backhoe loaders, self-propelled
	842952	Excavators, self-propelled, with a superstructure that can rotate 360°
	843351	Combine harvesters
	843390	Parts of machines, appliances and implements for harvesting, threshing and mowing
	850610	Manganese Dioxide Batteries and Batteries
Instruments and appliances	850940	Food grinders and mixers; fruit and vegetable squeezers with built-in electric motor
	901831	Syringes, with or without needles, for medicine

**Sectoren met
hoog export-
potentieel
(FOD Economie)**

Impact op landbouw

De FOD Economie vindt voor de sector landbouw in ons land:

- de sectoren rundvee- en pluimveehouderij en bietenteelt zullen onder druk komen;
- opportuniteiten voor:
 - Peren, kwaliteitsrundvlees, meer bepaald datgene dat bestemd is voor de horeca;
 - bedrijfstak van bevroren aardappelproducten.

Impact van Mercosur akkoord, andere elementen

- Impact op het leefmilieu, met name ontbossing, ondermijning van het Akkoord van Parijs inzake beperking broeikasgassen, enzovoort.
- Winnaars langs de kant van de Mercosur landen zijn ondermeer de boeren, de landeigenaars en de voedingsverwerkende nijverheid aldaar. Vraag van faire verdeling van deze baten.

Wat te doen?

Wat we zeker niet moeten doen:

- het Mercosur handelsakkoord opblazen. Dat zou de Vlaamse economie als geheel toegevoegde waarde en jobs kosten;
- het akkoord vol met ‘Spiegelclausules’ stoppen. Er zijn goede redenen daarvoor (‘level the playing field’), maar als men dat te ver doordrijft riskeert men:
 - alle ‘comparatieve voordelen’ van de handel te egaliseren en is er geen handel meer;
 - men de ontwikkelingskansen van de Mercosurlanden te beperken;
 - mogelijks in aanvaring te komen met de Wereldhandelsorganisatie (WTO);
- het nieuwe concept van “Strategische Autonomie” overdreven te gebruiken;
- integendeel, het Mercosur akkoord biedt kansen om de EU minder afhankelijk te maken van China voor de invoer van ‘Critical Raw Materials’ (CRM).

Wat te doen? Bis

Wat de EU wel kan doen:

- de verliezende partijen compenseren. Europees steunprogramma ten belope van 1 miljard euro werd aangekondigd;
- dergelijke steun moet tijdelijk zijn om deze sector tijd te geven zich aan te passen;
- de steun verloopt best via inkomenssteun en niet via prijssteun;
- hoe groot en hoe langdurig die steun moet zijn is een politieke beslissing, louter herverdelingsvraagstuk;
- redelijk maar niet overdreven gebruik van ‘Spiegelclausules’.

**Dank voor Uw aandacht.
Altijd bereid op verdere vragen
te antwoorden.**